

ταπίνω|και πινω κρασί 'ναι γιαντρικό και ποιο νερό να πίνω» και Κρήτ. Θέατρ. 2, 121 (έκδ. Κ. Σάθα, σ. 112) «καλά τὸ λέγεις, μὰ ὄντας δῆς καλὴ γουλιά 'ς τὸ πιάτο, | νά, θὰ τὴν πιάσω, τὸ ζιμιλό, μοῦ λέγεις, ἄσ' τὴν κάτω». Διὰ τὸν τύπ. *γ ο υ λ ι α* βλ. και 'Αγαπ., Γεωπον., σ. 8 «μὴ τρώγετε σπουδακτικὰ ὡς λαίμαργοι... ἄς εἶναι και οἱ γουλίες μικρές». Διὰ τὸν τύπ. *γ ο υ γ ι ἄ* πβ. I. Ποῦλ., Λεξικογρ. Δελτ. 1 (1938), σ. 148 - 149. Παρὰ τοὺς τύπ. *ο υ λ ι ἄ* και *ο λ ι ἄ* βλ. και *μ ι α ο υ λ ι ἄ*. Οἱ τύπ. *γ ο υ λ ι ἄ* και *ο υ λ ι ἄ* και παρὰ Σομ.

1) Ποσότης τροφῆς στερεῆς ἢ ὑγρῆς ὅσην χωρεῖ τὸ στόμα και δύναται νὰ καταποθῆ ἄπαξ πολλαχ. και Τσακων.: *Μὲ τὴν πείνα ποῦ ἔχει, αὐτὸ τὸ κομμάτι δυὸ γουλιές τὸ κάνει 'Αθῆν. Αὐτὸ ὄλο - ὄλο μιὰ γουλιά εἶναι αὐτόθ. Πχιε νερό νὰ πάη κάτω ἢ γουλιά Κρήτ. 'Εφαγε δυὸ γουλιές Λευκ. Τις ἐλιές μὴν τίς τρώης μιὰ 'ς τὴ βουλιά Μεγίστ. 'Ουλιά - 'ουλιά τὸ 'πινε τὸ κρασί Νάξ. ('Απύρανθ.) Τὸ ἄρτουμα ν' ἐμποιτῶσε δὲ γουλιέ (τὸ τυρὶ τὸ ἔκαμε δυὸ γουλιές) Τσακων. Δυὸ γουλιές ἦπε οὔλο - οὔλο Εὔβ. (Βρύσ.) Νὰ πιῆς τρεῖς γ'λιές ἀπ' τὸ νερό Σκῦρ. Τέσσεροι νομάτοι εἶμειστε, τέσσερεις γουλιές 'καμε τὸ κρέας Α. Κρήτ. 'Εδιάλεξε τίς γουλιές και ἤφηκε τσι πατάτες αὐτόθ. Μεγάλες γουλιές τὸ 'κοφες τὸ κρέας και δὲ θὰ ψήνεται Κρήτ. (Σητ.) 'Απῆς τὸ 'γδαρένε και τὸ ξεκοιλιάσενε, ἔκαμενε τὸ σπληνογάδουμο κ' ὕστερα ἔκοφενε τὰ βράτη γουλές - γουλές και τὰ τσίτωσε σὲ μιὰ ξύλινη σούβλα (τὰ βράτη = οἱ ὄρχεις) Δ. Κρήτ. Μεάληβ- βουλιάβ-βάλε Ρόδ. (Μονόλιθ.) Τὸ πηγάδι ἀγιάζονταν κ' ἐκεῖνο μὲ κάμπουσες γουλιές ἀπὸ διαβασμένο νερό Π. Παπαχριστοδ., Θρακ. ἠθογρ. 2, σ. 8 || Φρ. Βουδήσα γ'λιὰ (=μεγάλη και παρατεταμένη ρουφηξιά) Λέσβ. || 'Ασμ.*

Μὰ μένα κι ἄν μὲ κόφεται γουλιές - γουλιές 'ς τὴ δάβλα, τὰ βαϊράκια δὲ χαλοῦ, μόνο θὰ 'ρθοῦνε κι ἄλλα Κρήτ.

'Ο κάττης κι ὁ καλόγερος πάδ' ἀγαποῦ τὸ ψάρι, ὁ γέρος τὴ γαλὴ γουλιά κ' ἢ νιὰ τὸ παλληκάρι αὐτόθ. Συνών. *γ λ ο υ π ι ἄ*, *γ ο ὕ λ α* (I) 2β, *γ ο υ λ η μ α τ ι ἄ*, *κ α τ α π ο σ ι ἄ*, *λ α ρ υ γ γ ι ἄ*, *ρ ο υ φ η ξ ι ἄ*. β) Γλοιώδης τροφή, ὅσην διὰ τοῦ δακτύλου ἐμβάλλουν αἱ γυναικίκες εἰς τὸ στόμα τῶν νηπίων Λευκ.: 'Εφαγε δυὸ γουλιές. γ) Τὸ ἔμεσμα τῶν βρεφῶν Λευκ. Συνών. *γ ο υ λ ι* (I) 3. 2) 'Η ἐλαχίστη ποσότης πράγματός τινος πολλαχ. και Τσακων.: *Δῶσε μου μιὰ γουλιά νερό - κρασί πολλαχ. Φτειάζε μου μιὰ γουλιά καφέ Κεφαλλ. Μιὰ γουλιά νερό Νάξ. (Φιλότ.) 'Ηπια μιὰ γουλιά κρασί κ' ἠνεστυλώθηκα Σίφν. Οὔτε γουλιά νιρὸ δὲν ἔχει τ' ἀσκι Στερελλ. ('Αχυρ.) Μιὰ γουλιά νερό κ' ἔσκασα αὐτόθ. Λό μου μιὰ γουλιά τυρὶ Κρήτ. Δὲν ἐβαλῆκα γουλιά 'ς τὸ στόμα μου (= δὲν ἐβαλα τίποτα στὸ στόμα μου) Τσακων. 'Ο 'σα φερίκον νιὰ γουλιά ὄο νὰ κίωμε; (δὲν ἔφερνες μιὰ γουλιά νερό νὰ πίνωμε;) αὐτόθ. || Φρ. Μιὰ γουλιά (= ὀλίγον) πολλαχ. Συνών. φρ. *Μιὰ κ ο υ τ α λ ι ἄ - μ π ο υ κ ι ἄ - ν υ χ ι ἄ - σ τ α λ ι ἄ - σ τ α ξ ι ἄ - φ τ υ ξ ι ἄ - χ α ψ ι ἄ*. Πβ. και *μ ι ἄ ' ο υ λ ι ἄ*. || Παροιμ. φρ. *Πνίγεται σὲ μιὰ γουλιά νερό* (ἐπὶ τοῦ ἀδυνατοῦντος νὰ ἐξεύρη λύσιν εἰς εὐκόλους ὑποθέσεις, ἐπὶ ἀδυνάτου χαρκακτῆρος) Πελοπν. ('Αρχαδ.). Συνών. φρ. *Πνίγεται σὲ μιὰ κ ο υ τ α λ ι ἄ ν ε ρ ὸ*. Τὸν πνίγει σὲ μιὰ γουλιά νερό (= τὸν μισεῖ θανασίμως) Πελοπν. (Βούρβουρ.) Συνών. φρ. *Τὸν πνίγει σὲ μιὰ κ ο υ τ α λ ι ἄ ν ε ρ ὸ*. || Παροιμ. *Γουλιά - γουλιά γιουμίζ' ἢ ἄ'λιὰ* (ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπιτυγχάνει τίς τὸ ὄλον) Στερελλ. ('Αχυρ.) Συνών. παροιμ. *Φασούλι τὸ φασούλι γιομίζει τὸ σακ-**

κ ο ὕ λ ι. Συνών. εἰς λ. *ἀ γ κ ἰ δ ι* 3. 3) Μικρὸν διάστημα χρόνου Κάλυμν. Καρ. ('Αλικαρνασσ.) Κρήτ. ('Αγιος Γεώργ. 'Αρχάν. Κριτσ. Ρέθυμν. Σητ.) Κύθηρ. Κύθν. Σίφν. Τσακων. (Πραστ.): *Στάσου μιὰ γουλέα Κύθν. 'Ηπερτα μιὰ 'ουλιά* (= κατεκλινομένη ἐπὶ μικρὸν χρονικὸν διάστημα) Σίφν. *Κάτσα νιὰ γουλιά νὰ ντ' ὀράμε* (= κάθησε ὀλίγον νὰ σὲ ἴδωμεν) Πραστ.

γουλιά ἢ. (II) γουλέα Μέγαρ. γουλιά Πελοπν. ('Αργ. Δημητσ.) - Χελδρ. - Μηλιαρ., Δημ. ὄνομ. φυτ., 94 γ'λιὰ Σκῦρ. *ἀγ'λιὰ* Εὔβ. (Αἰδηψ. 'Ακρ. κ. ἀ.) Στερελλ. ('Αράχ.) Πληθ. γουλιές Μέγαρ. γουλές Μέγαρ.

'Εκ τοῦ οὗσ. *γ ο υ λ ι* (II).

1) Εἶδος κράμβης (Brassica) τῆς οἰκογ. τῶν Σταυρανθῶν (Cruciferae) Πελοπν. ('Αργ.) 2) Τὸ φυτὸν Ὑάκινθος ὁ ἀνατολικὸς (Hyacinthus orientalis) τῆς οἰκογ. τῶν Λειριειδῶν (Liliaceae) Χελδρ. - Μηλιαρ., ἐνθ' ἄν. Συνών. *ζ ο υ μ π ο ὕ λ ι*. 3) Τὰ μικρὰ κρόμμυα τὰ κατὰλληλα πρὸς φύτευσιν Σκῦρ. Συνών. *κ ο κ κ ἄ ρ ι*. 4) 'Η σκελὶς τοῦ σκόρδου και τῶν διαφόρων ἐσπεριδοειδῶν Εὔβ. ('Ακρ. κ. ἀ.): *Μιὰ ἀγ'λιὰ σκόρδου* 'Ακρ. Συνών. *ἀ γ λ ἰ θ α* 1, *γ ο υ λ ι* (II) A 9, *σ κ ε λ ἰ δ α*, *σ π υ ρ ἰ δ α*. 5) Τὸ ἐδώδιμον μέρος τοῦ ἀμυγδάλου, καρύου ἢ διαφόρων ὀσπρίων ἢ πυρηνοκάρπων μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ λοβοῦ, τὸ ἀποφλοιωμένο Εὔβ. (Αἰδηψ. 'Ακρ. κ. ἀ.) Μέγαρ. Πελοπν. (Δημητσ.) Σκῦρ. Στερελλ. ('Αράχ.): *Τὸ ἀμύγδαλον ἔχει μιὰ γ'λιὰ ἢ δυὸ γ'λιές Σκῦρ. Βγάζω ἀγ'λιές γιὰ νὰ κάμω σουτζούκια Αἰδηψ. Πήγαινε ν' ἀγοράσης δυὸ δεκάρες γουλές Μέγαρ. Τοῦ 'δουσι νιὰ ἀγ'λιὰ μύγδαλον - καρύδ' 'Ακρ. || Φρ. Τὸν ἔκαμι ἀγ'λιὰ καθαρισμέν' (= τοῦ ἔφαγε τὰ χρήματα) 'Αράχ. Συνών. φρ. *Τὸν ἔγδαρε, τὸν μάδησε, τὸν ξεπουπόλῆσασε*. || Αἰνιγμ.*

'Απὸ ὄξω 'ναι σπανὸ | κι ἀπομέσα μαλλιαρὸ

κι ἀπομέσα 'ς τὰ μαλλιά | ἔχει μιὰ καλὴ γουλιά

(τὸ κάστανον) Δημητσ. Συνών. *γ ο υ λ ι* (II) A 8. β) Μεταφ., πᾶν πρᾶγμα τελειῶς καθαρισμένο, λείον Εὔβ. ('Ακρ. κ. ἀ.): *Τοῦ γούριμι μὲ τὴν ψιλὴ μηχανὴ κι τοῦ 'καμι τοῦ κινάλ' ἀγ'λιὰ* 'Ακρ. γ) Τὸ κατὰ τὴν στέψιν ὑπὸ τοῦ ἱερέως προσφερόμενον εἰς τοὺς νεονύμφους, τὸν παράνυμφον και τοὺς συγγενεῖς τεμάχιον ἀποφλοιωμένου ἀμυγδάλου ἐντὸς μέλιτος Μέγαρ.

γουλιάζω (I) Κρήτ. (Κίς. κ. ἀ.) Πελοπν. (Δαιμον.) γουλιάζου Εὔβ. (Αἰλωνάρ.) γ'λιάζου Σάμ. γουλιάζω Πόντ. (Τραπ.) 'ουλιάζω Νάξ. ('Απύρανθ.) γουλ-λιάζ-ζω Κῶς γουλτζιάζ-ζω Κῶς γουλιάζω Ρόδ. γουλγιάζω Ρόδ. (Σάλακ.)

'Εκ τοῦ οὗσ. *γ ο ὕ λ α* (I) και τῆς παραγωγ. καταλ. - *ι ἄ ζ ω*.

1) Καταπίνω, τρώγω Κρήτ. Σάμ.: 'Ὡς θὰ δῆ τὸ φαῖ 'ς τὴ δάβλα, δελόγο ἀρχίζει και τὸ γουλιάζει βουκκιές - βουκκιές (δελόγο = ἀμέσως) Κρήτ. *Τὰ μῆλα σοφθήκανε οὔλα, πινὸς τὰ γούλιασι; Σάμ.* 2) Παραμένω ἐπὶ τοῦ λάρυγγος, κυρίως ἐπὶ φαγητοῦ κατὰ τὴν κατάποσιν Κῶς: 'Αμα τρώω μβιλιούριμ, βάνδα μόνου γουλ-λιάζ-ζει μου (= ὅταν τρώγω πλιγούρι, χονδροκομμένο σιτάρι, πάντοτε τοῦτο καθίζει εἰς τὸν λάρυγγά μου). 'Εγούλτζιασέμε-με τὸ φαῖ (τὸ φαγητὸν ἐκάθησε εἰς τὸν λάρυγγά μου). 3) Ὑπερπληροῦμαι κατὰ τὸν πρόλοβον και διατρέχω κίνδυνον, ἐπὶ πτηνῶν Κρήτ. (Κίς. κ. ἀ.): *Γουλιασμένη 'ναι ἢ γι - ὄρ'θα μας* (ἢ ὄρνιθά μας ἔχει φάει πολλὴν τροφήν) Κίς. 4) Καταντῶ λαίμαργος, πει-

